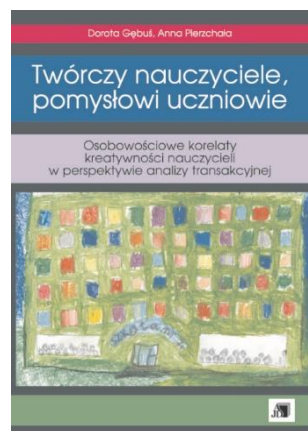

CZYTELNIA

Nowości wydawnicze

Dorota Gębuś, Anna Pierzchała,
Twórczy nauczyciele, pomysłowi uczniowie. Osobowościowe korelaty kreatywności nauczycieli z perspektywy analizy transakcyjnej, Wydawnictwo Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, Częstochowa 2016

Pod koniec bieżącego roku w „Bibliotece Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej” pojawiła się nowa pozycja monograficzna. Autorkami książki są członkinie Zespołu Badawczego Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej – dr Dorota Gębuś i dr Anna Pierzchała, które podjęły się próby interdyscyplinarnej charakterystyki relacji uczeń–nauczyciel i czynników ją determinujących, odnosząc się jednocześnie do pedagogiki twórczości i analizy transakcyjnej. W oparciu o badania własne prezentują one zależność pomiędzy strukturą Ja drugiego stopnia w analizie transakcyjnej, cechami osobowości twórczej a podejściem do rozwiązywania problemów, przenosząc swoje rozważania na obszar edukacyjny. Wskazują jednocześnie na możliwości analizy transakcyjnej w rozwijaniu kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie kształtowania tzw. umiejętności miękkich, będących podstawą pozytywnych relacji.

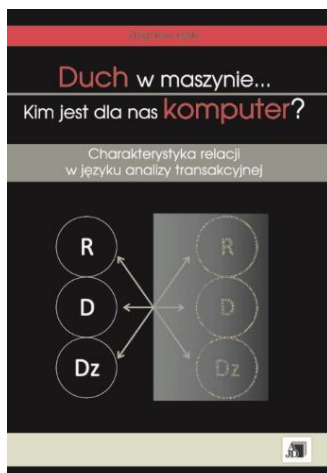
Wartość prezentowanej publikacji podkreśla jej recenzentka naukowa dr hab. prof. UMCS Dorota Pankowska, pisząc:

„Niniejsza praca jest pozycją interesującą i ważną z kilku powodów.

Po pierwsze, odnosi się do dwóch obszarów problemowych istotnych dla współczesnej edukacji: pedagogiki twórczości oraz analizy transakcyjnej. Wydaje się, co również podkreślają Autorki, że we współczesnych czasach postawa twórcza jest nieodzowną kompetencją do optymalnego funkcjonowania w skomplikowanej i zmiennej rzeczywistości, a jej kształtowanie u uczniów i nauczycieli staje się ważnym celem w systemie kształcenia na wszystkich poziomach (od przedszkola po uniwersytet). Edukacyjna analiza transakcyjna natomiast jest koncepcją o niezwykłym potencjale dla rozwoju osobowości, a jej stosowanie w szeroko rozumianej działalności pedagogicznej (przede wszystkim w szkole) daje szansę na poprawę jakości oddziaływań edukacyjnych.

Po drugie, publikacja jest pracą teoretyczno-empiryczną, w której Autorki prezentują wyniki badań własnych na temat wzajemnych powiązań struktury osobowości z różnymi aspektami postawy twórczej u przyszłych nauczycieli, a więc u osób, które niedługo wejdą do zawodu i przez lata będą kształtować wiele pokoleń uczniów.

Po trzecie, jest to kolejna praca badawcza z zakresu analizy transakcyjnej w kontekście pedagogicznym, co z jednej strony potwierdza użyteczność tej teorii do analizy różnych aspektów i osobowości, i rzeczywistości edukacyjnej, a z drugiej – przyczynia się do popularyzacji tej koncepcji. Jest to o tyle istotne, że edukacyjna analiza transakcyjna jest wciąż zbyt mało znana w Polsce, a jej upowszechnienie wśród osób zajmujących się kształceniem i wychowaniem przyczyniłoby się do zwiększenia ich samoświadomości i refleksyjności oraz dostarczyło impulsu do doskonalenia praktyki pedagogicznej”.

Zbigniew Łęski,
***Duch w maszynie... Kim jest dla nas komputer? Charakterystyka relacji w języku analizy transakcyjnej*, Wydawnictwo Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, Częstochowa 2016**

Kolejną nowością wydawniczą „Biblioteki Edukacyjnej Analizy Transakcyjnej” jest książka autorstwa dr. Zbigniewa Łęskiego o intrygującym tytule – *Duch w maszynie... Kim jest dla nas komputer? Charakterystyka relacji w języku analizy transakcyjnej*. Autor podjął się analizy relacyjnego charakteru kontaktu człowiek–komputer. O tym, że „uczłowiczamy” nowe media, wiadomo już od dawna. Udowodnili to między innymi B. Reeves i C. Nass, a wyniki swoich eksperymentów opisali w książce *Media i ludzie* (Warszawa 2000). Do tej pory nie było jednak prób zbadania i opisanego charakteru i specyfiki tej relacji. Autor, wykorzystując koncepcję analizy transakcyjnej, pokazuje, że człowiek w kontakcie z komputerem przypisuje mu określoną strukturę osobowości – w znacznej mierze zależną od tej, jaką sam posiada.

Jak możemy przeczytać w recenzji naukowej prezentowanej publikacji, której autorem jest dr hab. prof. APS Maciej Tanas:

„Oryginalne spojrzenie Zbigniewa Łęskiego na komputer wydaje się warte pochwały i... zastanowienia. Powszechne niemal przypisywanie komputerom cech ludzkich, owo przedziwne zjawisko personifikacji cyfrowego medium, nie doczekało się przecież jak do tej pory poważnych badań empirycznych, ani też pogłębionej refleksji teoretycznej. Zbigniew Łęski zjawisko uosobienia, ucieleśnienia komputera traktuje nie tylko jako prowokację w sposobie sformułowania przezeń tytułu książki, ale też przedstawia kilka interesujących poznawczo odau-

torskich tez dotyczących tego zjawiska. Nie tylko zatem odkrywa nieznaną, wart eksploracji teren, ale wskazuje też możliwe sposoby jego poznania.

[...] Dwa pierwsze rozdziały pozwalają zrozumieć problem globalizacji procesu komputeryzacji i powstanie nowego typu przestrzeni społecznej, zwanej cyberprzestrzenią. Autor traktuje ją jako równoprawne środowisko wychowawcze, stawiające przed naukami pedagogicznymi nowe wyzwania. [...] Intelktualna wspinaczka, jaką uprawia Zbigniew Łęski, po pokonaniu stromych ścian prowadzi go do pytania o terminologię i narzędzia pozwalające spojrzeć na problem relacji człowiek–komputer świadomie z perspektywy analizy transakcyjnej. Autor [...] zakłada przelotowe punkty asekuracyjne, zabezpiecza czytelnika przed odpadnięciem, łączy słowem tak sprawnie jak wytrawny taternik czy alpinista liną, taśmą czy łańcuchem stanowiskowym, wbija haki, spity i ringi.

[...] Warte podkreślenia jest dojrzałe podejście Autora, przejawiające się oryginalną próbą osadzenia badań w kontekście teoretycznym analizy transakcyjnej. Jest to niewątpliwie pomysł nowatorski i to w sensie nie tylko nowości czy nowinki, ale innowacji umożliwiającej głębsze rozumienie wybranego wy-cinka rzeczywistości pedagogicznej”.